

СТАЊЕ БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ ЗА 2014. ГОДИНУ -(ЈАНУАР- СЕПТЕМБАР)

TRAFFIC SAFETY BACKGROUND ON ROADS IN THE REPUBLIC OF SRPSKA IN 2014 (JANUAR- SEPTEMBER)

Горан Шмитран¹ и Зоран Средић²

Резиме: Анализа саобраћајног ризика по центрима јавне безбједности, структуру настрадалих лица по категоријама учесника у саобраћају и по старосним категоријама, расподјелу саобраћајних незгода по категорији путева, заступљеност узрока настанка саобраћајних незгода те дневну и часовну расподјелу саобраћајних незгода.

Кључне ријечи: безбједност саобраћаја, саобраћајне незгоде, узроци настанка саобраћајних незгода, посљедице саобраћајних незгода

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

На територији Републике Српске путну мрежу чини 32,3 km аутопутева, 1.781 km магистралних путева, 2.183 km регионалних путева, 227 km локалних путева који су посебном одлуком Владе Републике Српске проглашени битним за функционисање укупног саобраћаја на територији Републике Српске као и остали локални пuetви и улице у насељу локалних заједница³.

Слика 1. Магистрални и регионални путеви у Републици Српској (сајт ЈП „Путеви РС“)

¹ начелник Јединице за послове безбједности саобраћаја, Управа полиције; Министарство унутрашњих послова Републике Српске, Булевар Десанке Максимовић бр.4, 78000 Бањалука, Р. Српска (БИХ), goran.smitran@mup.vladars.net

² главни инспектор у Јединици за послове безбједности саобраћаја, Управа полиције; Министарство унутрашњих послова Републике Српске, Булевар Десанке Максимовић бр.4, 78000 Бањалука, Р. Српска (БИХ), zoran.sredic@mup.vladars.net

³ Подаци преузети са сајта ЈП „Аутопутеви Републике Српске“ и ЈП „Путеви Републике Српске“

Број регистрованих возила у Републици Српској је 330.270 моторних возила, а по центрима јавне безбједности је:

Табела 1. Преглед регистрованих возила по центрима јавне безбједности

ЦБ	БЛ	ПД	БН	ДО	ИС	ТБ	укупно
Број регистрованих моторних и прикључних возила	127.025	34.509	63.436	56.665	29.999	18.636	330.270

Анализа стања безбједности саобраћаја у Републици Српској за 2014.годину сачињена је на основу показатеља о броју, структури и посљедицама евидентираних саобраћајних незгода, а који су доступни у аналитичким извјештајима и базама података о саобраћајним незгодама у Министарству унутрашњих послова Републике Српске.

Табела 2. Структура саобраћајних незгода и настрадалих лица

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Прос.
1.	Број саоб. незгода	10755	10396	1006	10933	10590	10076	9732	9380	8441	8588	9896
а.	- са пог. лицима	154	146	168	176	159	155	123	149	130	146	151
б.	- са тешко повр.	580	539	546	649	679	603	579	585	541	496	580
в.	- са лакше повр.	1524	1363	1425	1709	1723	1620	1424	1521	1312	1471	1509
г.	- са мат. штетом	8497	8348	7927	8399	8029	7698	7606	7125	6458	6475	7656
2	Настрадало лица	3235	2984	3179	3752	3819	3617	3106	3388	2961	3091	3313
а.	- погинуло лица	173	164	208	192	180	180	139	162	140	153	169
б.	- тешко повријеђ.	762	674	702	826	869	781	691	710	654	605	727
в.	- лакше повријеђ.	2300	2146	2275	2734	2770	2656	2276	2516	2167	2333	2417

Анализа стања безбједности саобраћаја у Републици Српској за период јануар – септембар 2014. године сачињена је на основу показатеља о броју, структури и посљедицама евидентираних саобраћајних незгода, а који су доступни у аналитичким извјештајима и базама података саобраћајних незгода у МУП РС.

Анализа обухвата структуру саобраћајних незгода и настрадалих лица, преглед саобраћајних незгода по центрима јавне безбједности, структуру настрадалих лица по категоријама учесника у саобраћају и по старосним категоријама, број незгода по категорији путева, заступљеност узрока саобраћајних незгода и дневну и часовну расподјелу саобраћајних незгода.

Табела 3. Структура саобраћајних незгода

ПОКАЗАТЕЉИ	2014.	2013.	% 2014/2013
1. Број саобраћајних незгода са посљедицама по лица (а+б+в)	1.593	1.597	0,25
а. са погинулим лицима	83	102	18,60
б. са тешко повређеним лицима	384	385	0,30
в. са лакше повређеним лицима	1.126	1.110	1,40
2. Број саобраћајних незгода са мат. штетом	4.646	4.713	1,40
Укупан број саобраћајних незгода (1+2)	6.239	6.310	0,20
Укупан број настрадалих лица	2.342	2.356	0,60
- број погинулих лица	89	106	16,0
- број тешко повријеђених лица	456	476	4,20
- број лакше повријеђених лица	1.797	1.774	1,30

У периоду јануар – септембар 2014.године у односу на исти период 2013.године дошло је до смањења броја саобраћајних незгода са посљедицама по лица за 0,25 %.

Број саобраћајних незгода **са погинулим лицима** је смањен, и он за девет мјесеци 2014.године износи **83 саобраћајне незгоде**, односно за 19 или **18,60 % мање** него у посматраном периоду 2013. године када је евидентирано укупно 102 саобраћајне незгоде са погинулим лицима.

Смањен је број саобраћајних незгода **са тешко повријеђеним лицима**, и у периоду јануар – септембар 2014. године евидентирано је **384 саобраћајне незгоде**, што је **мање** за 1 или 0,30 % у односу на 2013. годину када је евидентирано 385 саобраћајних незгода са тешко повријеђеним лицима.

Укупно се догодило **1.126 саобраћајних незгода са лакше повријеђеним лицима**, што је **више** за 16 или **1,40 %** у односу на 2013. годину када је евидентирано 1.110 саобраћајних незгода са лакше повријеђеним лицима.

У наведеном периоду догодило се укупно **4.646 саобраћајних незгода са материјалном штетом**, што је за 67 или **1,40 % мање** него 2013. године, када је евидентирано укупно 4.713 саобраћајних незгода са материјалном штетом.

У саобраћајним незгодама у периоду јануар – септембар 2014.године **погинуло је 89 лица**, што је у односу на 2013. годину **мање за 17 лица или 16,0 %**, **теже је повријеђено 456 лица** што је у односу на 2013. годину **мање за 20 лица или 4,20 %**, а **лакше је повријеђено укупно 1.797 лица** што је **више за 23 лица или 1,30 %**.

Табела 4. Структура саобраћајних незгода у периоду од 2008. до 2009. године (јануар- септембар)

		2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
1.	Број саоб. незгода	7.937	7.452	7.059	6.952	6.206	6.310	6.239
а.	- са пог. лицима	119	116	89	110	101	102	83
б.	- са тешко пов. лиц.	509	457	427	446	416	385	384
в.	- са лакше пов. лиц.	1.294	1.218	1.068	1.147	972	1.110	1.126
г.	- са мат. штетом	6.015	5.661	5.475	5.249	4.717	4.713	4.646
2.	Настрадало лица	2.896	2.743	2.321	2.554	2.220	2.356	2.342
а.	- погинуло лица	137	135	100	119	109	106	89
б.	- тешко повријеђ.	663	588	504	546	497	476	456
в.	- лакше повријеђ.	2.096	2.020	1.717	1.889	1.614	1.774	1.797

У табели број 4. приказани су показатељи за период јануар – септембар од 2008. до 2014.године, те на основу збирних података долази се до податка да је у протеклих 7 година на путевима у Републици Српској за девет мјесеци просјечно смртно страдало 113,5 лица, а око 533 лица су задобила тешке тјелесне повреде.

У погледу броја лица која су задобила тешке и лакше тјелесне повреде као и у погледу просјечних показатеља за наведени период може се констатовати да тренутно стање безбједности саобраћаја одражава планиране активности за 2014.годину и процјену стања безбједности саобраћаја, односно да би показатељи на крају године требали бити повољнији од претходног периода.

Графички преглед саобраћајних незгода са посљедицама по лица као и посљедица које су наступила за лица која су учествовала у саобраћајним незгодама за посматрани период дати су у графиконима број 1. и 2.

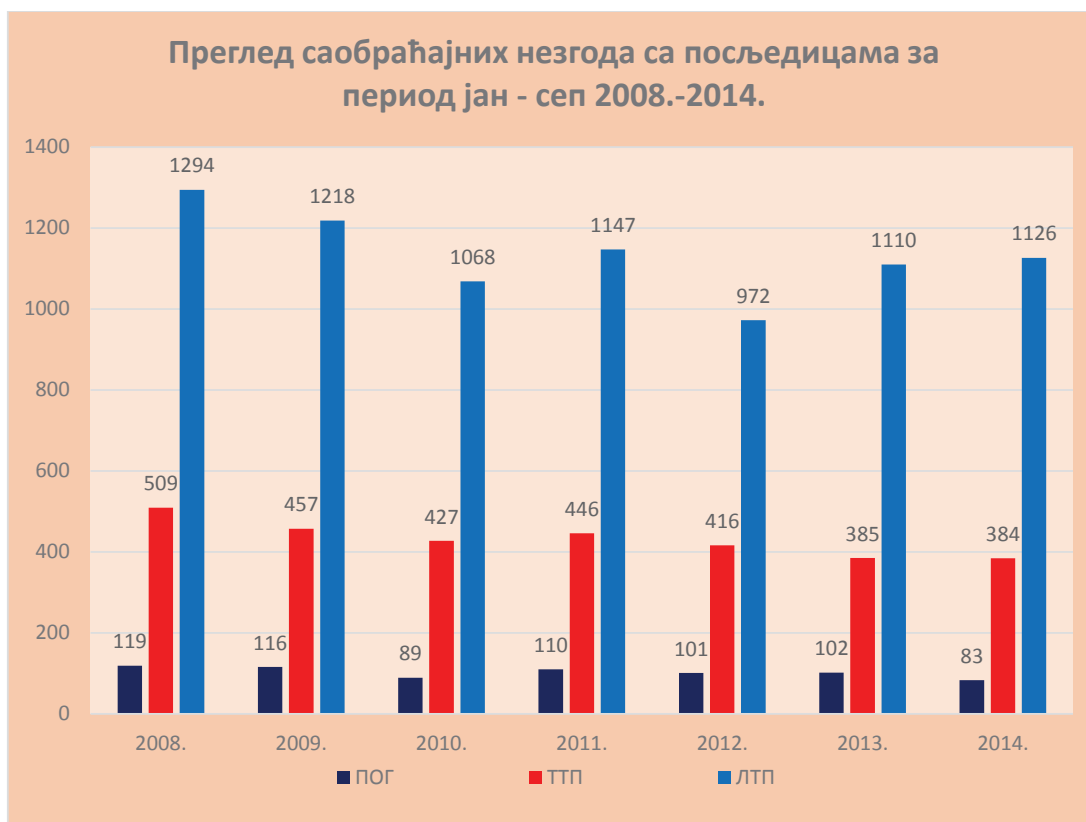

График 1. Преглед саобраћајних незгода са посљедицама по лица за период 2008.-2014.година

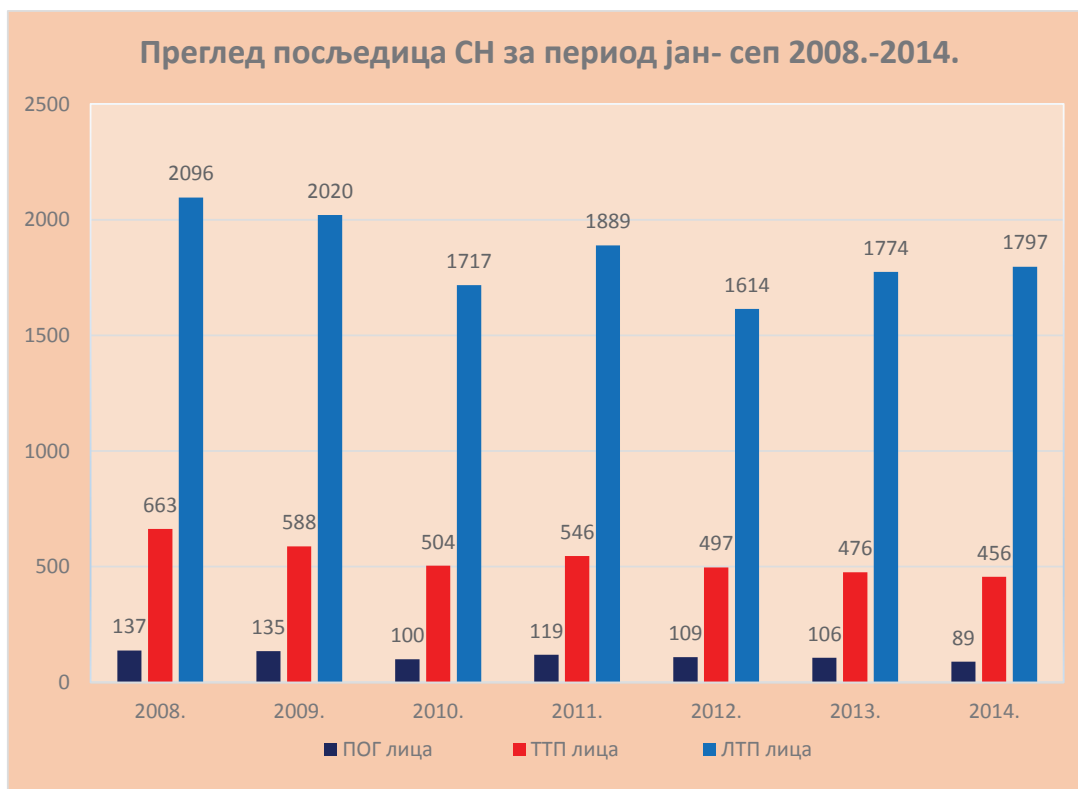

График 2. Преглед саобраћајних незгода по посљедицама по лица за период 2008. – 2014. година (погинули, ТТП, ЛТП)

2. ПРЕГЛЕД САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА ПО ЦЕНТРИМА ЈАВНЕ БЕЗБЈЕДНОСТИ

У Републици Српској у току девет мјесеци 2014. године евидентирано је укупно 6.239 саобраћајних незгода. Број саобраћајних незгода по центрима јавне безбједности је сљедећи:

- На подручју **ЦЈБ Бања Лука** – **2.712** саобраћајних незгода, или **43,47%**,
- На подручју **ЦЈБ Приједор** – **676** саобраћајних незгода, или **10,83%**,
- На подручју **ЦЈБ Бијељина** – **916** саобраћајних незгода, или **14,68%**,
- На подручју **ЦЈБ Добој** – **864** саобраћајне незгоде или **13,85%**,
- На подручју **ЦЈБ Ис. Сарајево** - **779** саобраћајних незгода или **12,49%** и
- На подручју **ЦЈБ Требиње** - **292** саобраћајне незгоде или **4,68%**.

У табели број 5. приказана је расподјела саобраћајних незгода и посљедица тих незгода по центрима јавне безбједности.

Табела 5. Расподјела саобраћајних незгода и посљедица тих незгода по ЦЈБ

р.б.	СТРУКТУРА	БЛ	ПР	БН	ДО	ИС	ТБ
1.	Број незгода	2.712	676	916	864	779	292
1.а.	- са погинулим лицима	26	11	13	20	7	6
1.б.	- са тешко повријеђеним	112	53	56	88	57	18
1.в.	- са лакше повријеђеним	457	134	212	186	95	42
1.г.	- само са мат. штетом	2.117	478	635	570	620	226
2	Настрадало лица	867	297	381	450	249	98
2.а.	- погинуло	29	11	13	21	8	7
2.б.	- тешко повријеђено	133	61	60	104	75	23
2.в.	- лакше повријеђено	705	225	308	325	166	68

Од укупно 2.342 лица која су настрадала у саобраћајним незгодама у Републици Српској, њих 867 или 37,02% настрадало је у саобраћајним незгодама на подручју ЦЈБ Бања Лука, 297 или 12,68% на подручју ЦЈБ Приједор, 381 или 16,27% на подручју ЦЈБ Бијељина, 450 или 19,21% на подручју ЦЈБ Добој, 249 или 10,63% на подручју ЦЈБ Источно Сарајево и 98 или 4,18% на подручју ЦЈБ Требиње.

На подручју ЦЈБ Бања Лука евидентиран је највећи број саобраћајних незгода са посљедицама по лица као и највише настрадалих лица, погинуло је 29 учесника у саобраћају, тешко повријеђено је 133 а лакше повријеђено 705 учесника, али у односу на претходни период евидентирано је смањење саобраћајних незгода са посљедицама по лица.

На подручју ЦЈБ Источно Сарајево евидентирано је повећање броја саобраћајних незгода са тешким и лакшим тјелесним повредама, а на подручју ЦЈБ Требиње број саобраћајних незгода са погинулим и тешко повређеним лицима је исти као и у претходном периоду.

Највеће погоршање на подручју ЦЈБ Бања Лука забиљежено је у ПС за БС Мркоњић Град, гдје је у току девет мјесеци ове године смртно страдало 5 лица а у истом периоду претходне године није било погинулих лица.

Може се закључити да су и даље најугроженије категорије возача, пјешака, возача мотоциклиста и мопеда, путника, бициклиста, возача трактора и радних машина у погледу саобраћајних незгода са погинулим лицима.

То само потврђује одређене Министарства унутрашњих послова Републике Српске да је потреба за превентивно – репересивним дјеловањем неопходна и у наредном периоду у погледу коришћења безбједносних појасева возача и путника у возилима као и употреби сигурносних сједилица за дјецу. Исто тако, посебна пажња у наредном периоду мора се посветити безбједном учешћу пјешака у саобраћају, а нарочито на дијеловима пута који нису освјетљени, на којима нема изграђених површина за кретање пјешака (тротора, и слично). У току посматраног периода 2014.године дошло је до смањења броја смртно страдалих лица, па тако и у погледу лица по старосним категоријама, али је број смртно страдалих лица старости преко 60 година исти као и у посматраном периоду претходне године.

3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ У САОБРАЋАЈНИМ НЕЗГОДАМА ПО КАТЕГОРИЈАМА УЧЕСНИКА

Табела 6. Структура настрадалих у саобраћајним незгодама у анализираном периоду

ПОКАЗАТЕЉИ	2014.г	2013.г	% 2014/2013
Укупно настрадалих лица (А+Б+В)	2.341	2.356	- 0,73
А. Број погинулих лица	89	106	- 16,04
1. возача	32	36	- 11,11
2. сувозача	7	7	--
3. путника	8	9	- 1,11
4. путника-дјеца	2	3	- 33,33
5. мотоциклиста – мопеда	11	14	- 21,43
6. бициклиста	6	14	- 57,14
7. бициклиста- дјеца	0	0	--
8. пјешака	18	20	- 10,0
9. пјешака-дјеца	0	1	- 100
10. возача трактора – радних маш.	4	1	+ 400
11. остали	1	1	--
Б. Број теже повријеђених лица	455	476	- 4,41
1. возача	140	154	- 9,09
2. сувозача	63	69	- 8,70
3. путника	54	67	- 19,4
4. путника-дјеца	10	16	- 37,5
5. мотоциклиста - мопеда	53	62	- 14,52
6. бициклиста	25	22	+ 13,64
7. бициклиста- дјеца	4	1	+ 300
8. пјешака	83	70	+ 18,57
9. пјешака-дјеца	12	12	--
10. возача трактора-радних маш.	6	3	-50
11. остали	4	0	+100
В. Број лакше повређених лица	1.797	1.774	+ 1,30
1. возача	758	712	+ 6,46
2. сувозача	376	385	- 2,34
3. путника	231	228	+ 1,32
4. путника-дјеца	68	68	--
5. мотоциклиста - мопеда	80	99	-11,12
6. бициклиста	79	64	+ 23,44
7. бициклиста- дјеца	13	14	- 7,14
8. пјешака	137	156	- 12,18
9. пјешака-дјеца	35	33	+ 6,06
10. возача трактора – радних маш.	11	12	- 8,34
11. остали	9	3	+300

Може се закључити да су и даље најугроженије категорије возача, пјешака, возача мотоциклиста и мопеда, путника, бициклиста, возача трактора и радних машина у погледу саобраћајних незгода са погинулим лицима.

У структури лако повријеђених учесника саобраћајних незгода највећи проценат заузимају возачи, и укупно их је повријеђено 758 или 42,16% од укупног броја лако повријеђених лица. Одмах иза возача слиједе сувозачи и путници којих је повријеђено 607 или 33,76% од укупног броја. У 68 случаја као путници у возилима у питању су дјеца. Број пјешака који су задобили лаке тјелесне повреде је 137

или 7,62% од укупног броја, а још је повријеђено и 35 дјеце. Лаке тјелесне повреде задобило је и 80 возача мотоцикла и мопеда и 92 бициклиста (5,11% од укупног броја повријеђених), међу којима је 13 дјеце.

4. СТАРОСНА СТРУКТУРА ПОГИНУЛИХ И ПОВРИЈЕЂЕНИХ ЛИЦА У САОБРАЋАЈНИМ НЕЗГОДАМА

Табела 7. Старосна структура погинулих лица у саобраћајним незгодама

Р.б.	Године старости	Број лица	% учешћа
1.	До 7 година	0	0
2.	Од 7 до 14 год.	2	2,2
3.	Од 14 до 18 год.	4	4,4
4.	Од 18 до 21 год.	7	8,0
5.	Од 21 до 30 год.	13	14,8
6.	Од 31 до 40 год.	8	9,0
7.	Од 41 до 50 год.	15	16,8
8.	Од 51 до 60 год.	14	15,6
9.	Преко 60 година	26	29,2
	Σ	89	100,0

Табела 8. Старосна структура теже повријеђених лица у саобраћајним незгодама

Р.б.	Године старости	Број лица	% учешћа
1.	До 7 година	4	0,9
2.	Од 7 до 14 год.	21	4,5
3.	Од 14 до 18 год.	29	6,3
4.	Од 18 до 21 год.	33	7,3
5.	Од 21 до 30 год.	88	19,3
6.	Од 31 до 40 год.	54	11,9
7.	Од 41 до 50 год.	59	13,0
8.	Од 51 до 60 год.	77	16,8
9.	Преко 60 година	91	20,0
	Σ	455	100,0

Табела 9. Старосна структура лакше повријеђених лица у саобраћајним незгодама

Р.б.	Године старости	Број лица	% учешћа
1.	До 7 година	32	1,8
2.	Од 7 до 14 год.	72	4,0
3.	Од 14 до 18 год.	98	5,4
4.	Од 18 до 21 год.	172	9,5
5.	Од 21 до 30 год.	459	25,5
6.	Од 31 до 40 год.	292	16,2
7.	Од 41 до 50 год.	226	12,8
8.	Од 51 до 60 год.	235	13,1
9.	Преко 60 година	211	11,7
	Σ	1.797	100,0

Анализирајући старосну структуру погинулих учесника саобраћајних незгода, евидентно је да је **најугроженија категорија најстаријих учесника, односно преко преко 60 година старости**, којих је 26 погинуло у саобраћајним незгодама, односно процентуално учествују са 29,2% у укупном броју погинулих. Следеће су категорије учесника старости од 41-50 којих је погинуло 15 (16,8%), категорија учесника у саобраћају и 21 – 30 година којих је погинуло 13 учесника итд. Што се тиче учешћа **млађих од 18 година** живота у структури погинулих учесника саобраћајних незгода, погинуло је 2 дјеце старости до 14 година и 4 малољетника старости између 14 и 18 година живота. Они процентуално учествују са 6,74 % у структури погинулих.

У структури тешко и лакше повријеђених учесника у саобраћајним незгодама **најугроженији су учесници старосних група преко 60 година старости (20,0%), затим од 21 – 30 година(19,3%), затим категорије 51 – 60 година и у категорији лакше повријеђених лица 21 – 30 година (25,5%).**

Дјеца и малољетници у структури тешко и лако повријеђених учесника у саобраћајним незгодама учествују са око **11,86 односно 11,24%**. Тешко је повријеђено четверо дјеце до седам година живота, 21 дјеце од 7-14 година и 29 малољетника старости од 14-18 година. Лакше тјелесне повреде задобило је 32 дјеце до 7 година, 72 дјеце старости од 7-14 година и 98 малољетника од 14-18 година.

5. САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ ПО КАТЕГОРИЈИ ПУТА

Табела 10. Расподјела саобраћајних незгода према категорији пута

Р.б.	Врста пута	Број незгода	% учешћа
1.	ауто пут	28	0,4
2.	ПРСМВ ¹	12	0,3
3.	магистрални пут	2.438	39,1
4.	регионални пут	698	11,2
5.	локални пут	692	11,1
6.	улица у насељу	2.084	33,4
7.	некатегорисани пут	287	4,5
	Σ	6.239	100,0

На путу у насељу укупно се догодило 4.547 саобраћајних незгода, односно 72,88 % од укупног броја, а на путу ван насеља 1.692 саобраћајних незгода, што је 27,12% од укупног броја евидентираних саобраћајних незгода у првих девет мјесеци 2014. године.

- Највећи број саобраћајних незгода догодио се на магистралним путевима, укупно 2.438 СН или 39,1% од укупног броја; (саобраћајне незгоде са погинулим 48, са ТТП 170, са ЛТП 467..) и
- У улицама у насељу догодило се укупно 2.084 СН или 33,4 %....(саобраћајне незгоде са погинулим 5, са ТТП 93, са ЛТП 289...).

Значајно је учешће и регионалних и локалних путева у погледу мјеста настанка саобраћајних незгода са погинулим и тешко или лакше повријеђеним лицима. (регионални путеви 14 СН са погинулим лицима, 65 СН са ТТП и 158 са ЛТП, а на локалним путевима догодило се 13 СН са погинулим, 50 са ТТП и 174 са ЛТП).

Показатељи о броју саобраћајних незгода по категоријама путева указује на чињеницу да се највећи број саобраћајних незгода догађа на путевима којима се возила крећу већом брзином, односно магистралним путевима и у урбаним срединама гдје је фреквенција саобраћаја већа, односно у улицама у насељу. Ови подаци у потпуности се поклапају са структуром узрока саобраћајних незгода на путевима у РС, гдје се најчешће појављују неприлагођена брзина, радње возилом у саобраћају, непоштовање првенства пролаза и недржање потребног одстојања.

6. УЗРОЦИ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА

Анализирајући узроке евидентираних саобраћајних незгода за период јануар – септембар 2014. године, уочљиво је да је најчешћи узрок је неприлагођена брзина са 28,4%, затим радње возилом у саобраћају 24,5%, непоштовање првенства пролаза са 12,5% и тд.

Поједини узроци се појављују у врло малом проценту, што не представља реално стање, као што је техничка исправност возила, фактор пут, утицај алкохола и опојних средстава и психофизичко стање возача.

Посматрајући узроке саобраћајних незгода (од укупног броја саобраћајних незгода), видимо да су неприлагођена и непрописна брзина и радње возилом у саобраћају најчешћи узрок настанка

¹ Пут резервисан за саобраћај моторних возила (Бањалука-Клашнице)

сабраћајних незгода (28,4 % и 24,5 %), а ако још узмемо у обзир и недржање потребног одстојања, непоштивање првенства пролаза, непрописно мимоилажење, страна и правац кретања имамо да наведени узроци саобраћајних незгода за период јануар – септембар 2014.године чини око 90%. На основу овога показатеља долази се до закључка да је човјек као фактор безбједности саобраћаја највише заступљен.

Табела 11. Узроци саобраћајних незгода

Р.Б.	УЗРОК	Број незгода	% учешћа
1.	Неприлагођена брзина	1.772	28,4
2.	Радње возилом у саобраћају	1.521	24,5
3.	Непоштивање првенства пролаза	775	12,5
4.	Недржање одстојања	713	11,4
5.	Страна кретања	527	8,5
6.	Непрописно мимоилажење	184	3,0
7.	Непрописно претицање	149	2,4
8.	Грешке пјешака	33	0,6
9.	Непрописно обилажење	32	0,5
10.	Фактор пут	21	0,3
11.	Техничка неисправност возила	17	0,3
12.	Грешке мотоциклисте	5	-
13.	Грешке бициклисте	5	-
14.	Грешке возача мопеда	5	-
15.	Остало	475	7,6
	Σ	6.239	100,0

Ако посматрамо узроке **саобраћајних незгода са погинулим лицима, тада је неприлагођена брзина узрок у 55,42% саобраћајних незгода, страна и правац кретања, непрописно претицање...**

Саобраћајне незгоде са **тешким тјелесним повредама тада је неприлагођена и непрописна брзина заступљена у 44,12%, затим** радње возилом у саобраћају, непоштивање првенства пролаза страна и правац кретања, ...

Поред наведених узрока саобраћајних незгода битно је напоменути да се у току првих девет мјесеци ове године након више година **смањио број возача који су под дјеловањем алкохола проузроковали саобраћајне незгоде за 4,61%**. (ове године 890 возача а 2013. године 933). По центрима јавне безбједности највише евидентираних је било на подручју ЦЈБ Бања Лука (331), ЦЈБ Добој (162), ЦЈБ Приједор(148),...

Повећан је број возача који су проузроковали **саобраћајне незгоде управљајући у саобраћају са возилима прије стицања права на управљање и то за 24,26%** (ове године 210 возача а 2013.године 169). Највише евидентираних било је на подручју ЦЈБ Бања Лука и ЦЈБ Приједор.

Исто тако, у посматраном периоду 10 возача је проузроковало саобраћајне незгоде управљајући у саобраћају под дејством опојних средстава (а у претходном периоду евидентирано је 5 возача).

У погледу учешће возача до двије године возачког стажа који су проузроковали саобраћајне незгоде оно је незначајно повећано за 0,23% (2014. – 430 а 2013. – 429).

7. ДНЕВНА И ЧАСОВНА РАСПОДЈЕЛА САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА

Најбезбједнији дани у седмици су недеља (784 СН) када је евидентирано најмање саобраћајних незгода, затим уторак (866 СН), а након тога субота (899), у погледу укупног броја саобраћајних незгода.

У погледу саобраћајних незгода са погинулим лицима највише је евидентирано саобраћајних незгода је суботом (16) и сриједом (15). Према евидентираним саобраћајним незгодама са тешким тјелесним повредама, најчешће су се догађале четвртком и петком.

Табела 12. Саобраћајне незгоде по данима

Р.б.	Дани	Број незгода	%
1.	Понедељак	902	14,5
2.	Уторак	866	13,9
3.	Сриједа	902	14,5
4.	Четвртак	915	14,7
5.	Петак	971	15,6
6.	Субота	899	14,4
7.	Недјеља	784	12,4
8.	непознато	-	-
	Σ	6.239	100,0

Табела 13. Часовна расподела саобраћајних незгода

Р.б.	Часови	Број незгода	%
1.	00-04	520	8,3
2.	04-08	477	7,6
3.	08-12	1.279	20,6
4.	12-16	1.697	27,2
5.	16-20	1.395	22,4
6.	20-24	866	13,9
7.	непознато	5	-
	Σ	6.239	100,0

У погледу часовне расподеле настанка саобраћајних незгода, највећи број саобраћајних незгода догађа у периоду између 12 и 16 часова (1.697), затим између 16 и 20 часова (1.395) и од 08 до 12 часова (1.279), односно у интервалима највеће фреквенције саобраћаја на путевима, нарочито у насељима, а што је посљедица почетка и краја радног времена.

Најмањи број саобраћајних незгода евидентиран је у периодима најмањег учешћа возила у саобраћају, односно у времену од 04 до 08 часова и од 00 до 07 часа.

Ако посматрамо саобраћајне незгоде са погинулим лицима и вријеме настанка истих тада је у периоду од 20,00 до 22,00 часа евидентирано највише саобраћајних незгода. (15 или 18,07%), док је најугроженији временски интервал од 16,00 до 22,00 часова када је евидентирано 34 саобраћајне незгоде или 40,96%. Значајно је напоменути да се у времену од 12,00 до 16,00 догодило 17 саобраћајних незгода са погинулим лицима или 20,48 %.

Највећи број саобраћајних незгода са тешким тјелесним повредама евидентиран је у временском периоду од 16,00 до 20,00 часова, односно 99 или 25,85%.

8. ОСТАЛИ ПОКАЗАТЕЉИ

Укупан број возила која су учествовала у саобраћајним незгодама је 11.310. Од тога путничких аутомобила је 9.261, теретних моторних возила 1.149, аутобуса 162, мотоцикла 128, бицикла 148 итд. У односу на претходну годину, евидентирано је смањење броја аутобуса који су учествовали у саобраћајним незгодама и повећање учешћа бицикла.

Од возила из земаља у окружењу највећи број возила је из Републике Србије (279) и Републике Словеније (222). Број моторних возила из осталих земаља, (без земаља бивше СФРЈ), је 738. Од ових возила, 9 возила је учествовало у саобраћајним незгодама са погинулим лицима, затим 5 возила из Републике Србије, 3 возила из Републике Хрватске итд.

Од укупног броја моторних возила која су учествовала у саобраћајним незгодама, 546 возила или 4,82% нису имала важешћу полису обавезног аутоосигурања, од тога 19 возила је учествовало у саобраћајним незгодама са погинулим лицима, 90 возила у саобраћајним незгодама са тешким тјелесним повредама итд.

Према временским приликама настанка саобраћајних незгода са погинулим лицима, најчешће су се догађале када је било ведро и сунчано (42 СН) и када је облачно (25), а најмање када је снијег и почетак падања кише.

Према полу учесника возача у саобраћајним незгодама, жене возачи су заступљене у 1.417 возила (или 12,53 %).

Према возачком стажу учесника у саобраћајним незгодама, најзаступљенија је категорија возача чији је возачки стаж од 6-10 година (16,22%), и ова категорија је у погледу саобраћајних незгода са погинулим лицима најзаступљенија.

Број возача до двије године возачког стажа је 786, а према подацима који су евидентирани у Бази саобраћајних незгода, најмање су заступљени возачи са возачким стажом 36 – 40 и од 31 до 35 година.

Посматрајући временске услове и видљивост приликом настанка саобраћајних незгода, највише саобраћајних незгода са погинулим лицима догађа се по дану, без падавина, када је и најбоља видљивост.

9. АКТИВНОСТИ ПОЛИЦИЈСКИХ СЛУЖБЕНИКА

У погледу репресије и усмјерености према најтежим прекршајима може се констатовати да је за девет мјесеци 2014.године укупно издано 131.875 прекршајних налога.

Из саобраћаја је искључено 15.129 возача, од чега 11.305 због управљања под дејством алкохола, 3.428 због управљања прије стицања права на управљање, 118 због управљања под утицајем опојних дрога или психоактивних лијекова на којима је означено да се не смију употребљавати прије и за вријеме вожње.

Броја искључених возила из саобраћаја у посматраном периоду ове године је 6.547 (због техничке неисправности 1.150).

10. ЗАКЉУЧАК

У првих девет мјесеци 2014. године по свим сегментима дошло је до побољшања безбједности саобраћаја. Задржан је позитиван тренд смањења укупног броја саобраћајних незгода у посматраном периоду који траје од 2008. године. У односу на 2013. годину дошло је до смањења укупног броја саобраћајних незгода, саобраћајних незгода са посљедицама по лица, а нарочито броја саобраћајних незгода са погинулим и броја лица која су погинула у тим саобраћајним незгодама.

11. ИЗВОРИ ПОДАТАКА:

- [1]. База података о саобраћајним незгодама МУП РС;
- [2]. Аналитички извјештаји МУП РС и
- [3]. Министарство саобраћаја и веза РС (број регистрованих возила у току 2013.године);